

บทสรุปของผู้บริหาร

วัตถุประสงค์

แนวทางเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวี โรคเอดส์ วัณโรค ไวรัสตับอักเสบบี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้ข้อมูลบริการทางการแพทย์และสุขภาพฉบับนี้ กรมควบคุมโรค ได้จัดทำขึ้นเป็นแนวทางมาตรฐานสำหรับการดำเนินงานทั่วประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการติดตามสถานการณ์ และผลลัพธ์การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคในระดับประเทศ เขต จังหวัดและอำเภอ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) โรคติดต่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

กรอบแนวทางการเฝ้าระวังฯ โดยใช้ข้อมูลบริการทางการแพทย์และสุขภาพ

แนวทางเฝ้าระวังฯ นี้ ได้พัฒนาขึ้นภายใต้นโยบายปฏิรูประบบข้อมูลสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข มุ่งเน้นการลดภาระงานจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนและการทำรายงานของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ โดยอาศัยข้อมูลบริการทางการแพทย์และสุขภาพรายบุคคลที่มีบันทึกและรายงานอยู่แล้วตามโครงสร้างมาตรฐานของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (เพิ่มข้อมูล ๔๓ แฟ้ม - Hospital information system: HIS) เพื่อจัดทำเป็น Health Data Center ร่วมกับการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยอาศัยความรู้ทางระบาดวิทยาและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Epidemic Intelligence Information System - EISS) ในการวิเคราะห์และจัดทำรายงานสรุปผลเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นในการเฝ้าระวังสถานการณ์ และติดตามผลลัพธ์การดำเนินงาน

แนวทางเฝ้าระวังฯ นี้ ได้รับการพัฒนาจากความร่วมมือของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ ประกอบด้วยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ศูนย์บริหารจัดการปัญหาเอดส์ สถาบันบำราศนราดูร สำนักระบาดวิทยา สำนักส่งเสริมสุขภาพ สถาบันธัญญารักษ์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข สำนักอนามัยและสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐด้านสาธารณสุข และสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ขั้นตอนการรายงานและการบริหารจัดการข้อมูลเฝ้าระวังฯ

กำหนดให้สถานพยาบาลและห้องปฏิบัติการรวบรวมข้อมูลการให้บริการทางคลินิก (ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน) และข้อมูลบริการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่มีบันทึกอยู่แล้วในระบบ HIS หรือระบบ electronic อื่นๆ ของสถานพยาบาลและห้องปฏิบัติการ และรายงานตามโครงสร้างมาตรฐานเพิ่มข้อมูล ๔๓ แฟ้ม โดยไม่จำเป็นต้องบันทึกข้อมูลในระบบอื่นๆ อีก ขอบเขตการรายงานเป็นไปตามคำจำกัดความนับตั้งแต่การวินิจฉัยการติดเชื้อ การดำเนินโรคตามระยะต่างๆ จนถึงเสียชีวิต รวมทั้งข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเสียชีวิต โดยครอบคลุมการรายงานกลุ่มประชากรที่ต้องเฝ้าระวังทั้งคนไทยและต่างด้าว ข้อมูลจากทุกหน่วยบริการทั่วประเทศจะได้รับการเชื่อมโยงรหัสและจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลเฉพาะโรคโดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักระบาดวิทยา เพื่อดำเนินการเรียบเรียง วิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ และเผยแพร่ผลให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบรายงานมาตรฐานรายไตรมาส และ/หรือรายปี ตามตัวชี้วัดและประเด็นเนื้อหา

หลักที่เกี่ยวข้องกับการติดตามสถานการณ์ระบาดและผลลัพธ์การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคในระดับประเทศ เขต และจังหวัด ดังนี้

๑. ข้อมูลบ่งชี้แนวโน้มความรุนแรงของการติดเชื้อ (เวลา บุคคล สถานที่ และปัจจัยเสี่ยง)
๒. ข้อมูลบ่งชี้ผลการดำเนินงานด้านการดูแลรักษาในการลดอัตราป่วย (morbidity) การอยู่โรงพยาบาล (Hospitalization) และ อัตราเสียชีวิต (mortality) และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
๓. ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการมารับบริการที่ใช้ในจัดทำแผนงานป้องกันและควบคุมโรค

บทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบของเจ้าพนักงานควบคุมโรค

เจ้าพนักงานควบคุมโรคประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และผู้รับผิดชอบในระดับต่างๆ มีบทบาทหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบด้วยภารกิจเชิงแนวทางเฝ้าระวังนี้ ให้แก่สถานพยาบาล ห้องปฏิบัติการ และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบ ตรวจสอบและประสานงานให้ข้อมูลมีความครบถ้วนถูกต้อง สรุปผลและ/หรือวิเคราะห์ข้อมูลตามบริบทปัญหาของพื้นที่ และรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุมโรคของพื้นที่เพื่อใช้ในการติดตามและวางแผนการป้องกันควบคุมโรคต่อไป

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

แนวทางเฝ้าระวังนี้จัดทำภายใต้กรอบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ที่กำหนดไม่ให้มีการเปิดเผยข้อมูลในลักษณะละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผย ขั้นตอนประกอบด้วย ๑) การจัดทำเลขรหัสประจำตัวแทนการใช้เลขประจำตัวบัตรประชาชน ๑๓ หลัก ในลักษณะ Two-step Irreversible Encoding System เป็น MoPH-ID เลขรหัสที่อยู่ในฐานข้อมูลจะไม่สามารถสื่อถึงข้อมูลรายบุคคลได้แก่ชื่อ นามสกุล รหัสและประจำตัวบัตรประชาชน ๑๓ หลัก ๒) การจัดทำผลการเฝ้าระวังจะเป็นภาพรวม ไม่สามารถอ้างอิงถึงตัวบุคคล และ ๓) เจ้าพนักงานควบคุมโรค คณะกรรมการควบคุมโรค และหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคเท่านั้นจะมีสิทธิเข้าถึงผลการเฝ้าระวัง

นอกจากนี้ การเข้าถึงฐานข้อมูลเฝ้าระวังฯ จะต้องมีวัตถุประสงค์ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานป้องกัน ควบคุมโรคเท่านั้น ทั้งนี้ต้องผ่านการพิจารณาและเห็นชอบอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการควบคุมโรคประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการควบคุมโรคระดับประเทศ ในแนวทางเฝ้าระวังฯ นี้ ได้สรุปบทลงโทษกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแนวทางฉบับนี้

.....